

[Aksel Larsen.]

om den pågældende paragraf, fordi man hverken med den bedste eller den ondeste vilje kan sandsynliggøre, at den sikrer ret til arbejde for bare et eneste menneske her i landet. Det, man har indføjet i grundlovsforslaget, er en paragraf om statsmyndighedernes ret til at pålægge den enkelte pligt- eller tvangsarbejde, men det er ikke en paragraf om retten til arbejde som af os foreslået. Vi har foreslået en paragraf om retten til arbejde udformet i overensstemmelse med en artikel i De Forenede Nationers menneskerettighedserklæring. Men vi har her oplevet det samme som i spørgsmålet om forskelsbehandlingen, at man fra forligspartiernes side har sagt: det kan da ikke være meningen, at det, vi i New York har stemt for skulle gælde for alle lande, også skal gælde for Danmark. Og således motiveret har man stemt imod, at retten til arbejde kommer ind i grundloven.

Man har ganske vist bibeholdt bestemmelsen om boligens ukrænkelighed. Og lad os så håbe — vi har da lov til at håbe —, at regering og politi vil huske det i fremtiden, selvom vi ikke har nogen grund til at anse det for sikkert, at man vil huske det. Men lige så vigtigt som, at boligen er ukrænkelig, er det, at folk har en bolig. Derfor har vi foreslået, at retten til en menneskeværdig bolig skulle ind i grundloven — men det har man afvist. Ligeledes har man afvist, at alle skulle have lige ret til uddannelse, at retten til den højere uddannelse kun skulle være afhængig af de pågældendes evner og ikke af forældrenes formueomstændigheder. Men heller ikke på dette område har man fra folketingsflertallets side villet være med til at indføre en demokratisk regel i grundloven.

Og der er det at sige til det, at alt dette kunne være nået. Det er aldeles ikke for store krav at stille til en grundlov i Danmark i 1953. Men man har på praktisk talt alle disse områder ikke engang villet diskutere sagerne, hverken i forfatningskommissionen, i folketetinget eller i folketingsudvalget — man har blot fra en kompakt majoritets side afvist dem. Man har ikke villet nå til virkelig betydningsfulde fremskridt for folket.

Men det betyder ikke, at der overhovedet ingen fremskridt er. Det er der, og jeg har nævnt dem. Vi når, hvis den nye grundlov bliver vedtaget, frem til et-

kammersystem, og vi får en lavere valgrets-alder; det er ganske vist beklageligt, at man ved et af de mange forlig, der har kendetegnet de syv års forfatningsarbejde, fik lagt gift for 21 års valgretsalderen, således at det i øjeblikket er meget tvivlsomt, om man når længere ned end til 23 år. Vi har opnået et betydeligt fremskridt på det område, der hedder administrativ indespærring, fjernelse af børn fra hjemmene o. s. v., idet dette fremtidig kun kan ske på betingelse af, at domstolene kan tale med.

Men disse fremskridt må ses på baggrund af de fremskridt, man kunne have nået, men som man forkastede. Dog må man samtidig se dem på baggrund af det alvorlige og farlige tilbageskridt, det er, at man indføjer en ny udenrigsparagraf — § 20 — i grundloven. Den har man følt trang til at tale så lidt som muligt om i den offentlige debat fra andre partiers side end det kommunistiske. Man ønsker ikke, at befolkningen skal være klar over, hvad det er, der bliver muligt efter denne paragraf, nemlig at eventuelt al indenrigsk myndighed, derunder rigsdagens lovgivende myndighed, derunder regeringens og embedsmændenes administrative myndighed, derunder domstolenes myndighed, ved en lov, vedtaget af folketetinget, kan overgives til det, man kalder mellemfolkelig myndighed eller — for at sige det rent ud — til repræsentanter for en fremmed magt.

Dette er noget så uendelig farligt, at jeg den dag i dag ikke forstår, at flertallet i denne sal tør vove at gennemføre en grundlov med en sådan paragraf.

Det ærede medlem hr. Hans Hansen (Rørby) har lige røbet, at han overhovedet ikke forstår et ord af det hele. Det ærede medlem sagde, at når der i givet fald er adgang til folkeafstemning, efter reglerne i § 42, om en lov vedrørende suverænitetsopgivelse, har man jo fået al ønskelig sikkerhed, for så er det sikkert, at det store folkeflertal skal give sin tilslutning, for at suverænitet kan opgives. Ja, undskyld, at jeg siger det; men det ærede medlem hr. Hans Hansen (Rørby) røber, at han overhovedet ikke har begreb om, hvad det drejer sig om. (*Hans Hansen (Rørby)*: Sådan sagde jeg slet ikke!). Og måske er det gået andre ærede medlemmer ligesådan. § 42 siger netop det modsatte. Den kræver ikke, at folkeflertallet skal give